

**RAPPORT
PERIODIEK KWALITEITSONDERZOEK
BASISSCHOOL FABRITIUS**

School : Basisschool Fabritius
Plaats : Hilversum
BRIN-nummer : 19CY
Onderzoeksnummer : 92844

Datum schoolbezoek : 6 maart 2007
Datum vaststelling : 25 april 2007

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	5
2 KWALITEITSPROFIEL	7
3 BESCHOUWING	11
4 VERVOLG VAN HET TOEZICHT	15

1 INLEIDING

Het periodiek kwaliteitsonderzoek

Op 6 maart 2007 bezocht de Inspectie van het Onderwijs Basisschool Fabritius in het kader van een periodiek kwaliteitsonderzoek (PKO). Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de kernindicatoren van een aantal kwaliteitsaspecten, op grond van het door de inspectie gehanteerde toezichtkader primair onderwijs 2005.

Bij dit PKO doet de inspectie onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs door zich te richten op de kern van goed onderwijs op de school. Het gaat hierbij om kernindicatoren die betrekking hebben op het aanbod, de onderwijstijd, het pedagogisch handelen van leraren, het didactisch handelen van leraren, de afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen, de actieve en zelfstandige rol van leerlingen, het schoolklimaat, de begeleiding, de zorg, de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen.

In de brochure 'Toezichtkader PO 2005' vindt u achtergrondinformatie over de indicatoren die de inspectie bij haar toezicht in ogenschouw heeft genomen. U kunt deze brochure downloaden van de website van de inspectie: www.onderwijsinspectie.nl.

Op grond van het kwaliteitsprofiel van de school dat naar aanleiding van een vorig inspectiebezoek is opgemaakt, op basis van risicofactoren die bij de inspectie bekend zijn of afspraken die met de school zijn gemaakt, of op basis van de informatie die door de school is toegestuurd kan de inspectie besluiten om niet alleen de kernindicatoren te onderzoeken maar meer indicatoren bij het onderzoek te betrekken. Dit is bij uw school wel aan de orde geweest. Omdat tijdens het jaarlijks onderzoek van april 2004 slechts een deel van het systeem van kwaliteitszorg aan de orde is geweest, is tijdens het periodiek kwaliteitsonderzoek wederom aandacht voor kwaliteitszorg. De toegevoegde indicatoren staan cursief vermeld in het kwaliteitsprofiel van hoofdstuk 2. Indien de school in het kader van zelfevaluatie over een bepaalde indicator of over een bepaald kwaliteitsaspect voldoende betrouwbare en valide gegevens heeft verzameld kan in overleg tussen school en inspectie besloten worden om de oordelen uit de zelfevaluatie alleen te verifiëren en deze niet zelf opnieuw te onderzoeken. Zo sluit de inspectie niet alleen aan bij de specifieke situatie van de school, maar wordt de school bovendien niet onnodig belast.

Uw school heeft naast de schoolgids, het schoolplan en documenten over de schoolontwikkeling ook documenten ingestuurd die op uw zelfevaluatie-activiteiten betrekking hebben. Het betrof de volgende documenten:

- het evaluatierapport oudertevredenheidspelling 2004-2005;
- de evaluatie van het schoolplan 2003-2007.

Op grond van de gegevens uit deze documenten heeft de inspectie om de volgende redenen besloten om toch alle kernindicatoren te onderzoeken: Het evaluatierapport van ouders geeft een beperkt beeld van de kwaliteit van het onderwijs en is reeds van oudere datum. Ook de evaluatie van het schoolplan geeft geen volledig inzicht in de evaluatie van het gehele onderwijs.

De opzet van het onderzoek

Het periodiek kwaliteitsonderzoek bestond uit de volgende activiteiten.

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd. Ook de vragenlijst periodiek kwaliteitsonderzoek is bij de analyse betrokken.
- Schoolbezoek, waarbij in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in de groepen 1/2B, 1/2D, 3A, 4B, 5A, 6B, 8A en 8B.
- Bovendien heeft de inspectie over de kwaliteit van de kernindicatoren gesprekken gevoerd met de directie en de intern begeleiders.
- Op uw school is verder een gesprek gevoerd met leerlingen, leraren en ouders.
- Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de kwaliteitsoordelen en de conclusies van het schoolbezoek besproken met de directie. Daarbij was een vertegenwoordiging van het bevoegd gezag aanwezig.

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel op van de school (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 wordt een beschouwing gegeven over de geconstateerde kwaliteit en wordt deze onder andere gezien in relatie tot de context of uitgangssituatie van de school. Indien van toepassing worden in deze beschouwing ook de toegevoegde indicatoren betrokken.

In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, afspraken vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

2 KWALITEITSPROFIEL

Het kwaliteitsprofiel geeft een overzicht van de waarderingen die de inspectie heeft toegekend aan kernindicatoren die betrekking hebben op belangrijke kenmerken van goed onderwijs. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. niet te beoordelen (alleen bij Resultaten en Ontwikkeling van leerlingen). Deze waardering is gegeven indien de school over bepaalde indicatoren geen betrouwbare en valide gegevens beschikbaar heeft.

Het kwaliteitsprofiel van Basisschool Fabritius

Kwaliteitszorg	1	2	3	4
1.1 De school heeft inzicht in de verschillen in onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			●	
1.2 De school evalueert jaarlijks systematisch de kwaliteit van haar opbrengsten.			●	
1.3 De school evalueert regelmatig het leren en onderwijzen.		●		
1.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			●	
1.5 De school borgt de kwaliteit van het leren en onderwijzen.		●		
1.6 De school rapporteert aan belanghebbenden inzichtelijk over de gerealiseerde kwaliteit van het onderwijs.		●		
1.7 De school waarborgt de sociale veiligheid voor leerlingen en personeel.			●	
1.8 De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van sociale integratie en actief burgerschap, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.			●	

Leerstofaanbod	1	2	3	4
3.1 De aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde zijn dekkend voor de kerndoelen.			●	
3.4 De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			●	
3.5 De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.		●		
3.6 De leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde zijn afgestemd op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen.			●	
3.8 De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlingengewicht biedt leerinhouden aan bij Nederlandse taal die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			●	

Tijd	1	2	3	4
4.4 De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.				●
4.5 De school stemt de hoeveelheid tijd voor leren en onderwijzen bij Nederlandse taal en rekenen en wiskunde af op de onderwijsbehoeften van leerlingen.			●	

Pedagogisch handelen	1	2	3	4
5.3 De leraren zorgen ervoor dat leerlingen op een respectvolle manier met elkaar omgaan.				●

Didactisch handelen	1	2	3	4
6.1 De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.				●
6.3 De leraren leggen duidelijk uit.			●	
6.5 De leraren geven expliciet onderwijs in strategieën voor denken en leren.			●	

Afstemming	1	2	3	4
7.1 De leraren volgen de vorderingen van hun leerlingen systematisch.			●	
7.3 De leraren stemmen de instructie en verwerking af op de verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		●		

Actieve en zelfstandige rol leerlingen	1	2	3	4
8.1 De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			●	
8.3 De leerlingen hebben verantwoordelijkheid voor de organisatie van hun eigen leerproces die past bij hun ontwikkelingsniveau.			●	

Sfeer op school	1	2	3	4
9.3 De ouders/verzorgers tonen zich betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.			●	
9.5 De leerlingen en het personeel voelen zich aantoonbaar veilig op school.			●	

Begeleiding	1	2	3	4
10.1 De school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			●	

Zorg	1	2	3	4
11.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens, bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			●	
11.3 De school voert de zorg planmatig uit.			●	
11.4 De school gaat de effecten van de zorg na.		●		

Resultaten	1	2	3	4	5
12.1 De resultaten van de leerlingen aan het eind van de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.				●	
12.2 De sociale vaardigheden van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.			●		

Ontwikkeling van leerlingen	1	2	3	4	5
13.1 De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
13.2 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.					●
13.3 De leerlingen doorlopen in beginsel de school binnen de verwachte periode van 8 jaar.			●		

3 BESCHOUWING

In dit hoofdstuk wordt een beschouwing gegeven over de kwaliteit van het onderwijs op de Fabritiuschool en geeft een toelichting op het kwaliteitsprofiel uit het vorige hoofdstuk. Daarbij legt de inspectie zo mogelijk verbanden tussen de verschillende indicatoren onderling en voor zover relevant tussen de indicatoren en de context van de school, de specifieke doelstelling van de Fabritiuschool en eerdere inspectieonderzoeken.

Algemeen beeld

De inspectie komt tot de conclusie dat het onderwijs van de Fabritiuschool overwegend van voldoende kwaliteit is. De resultaten van de leerlingen en het handelen van de leerkrachten in de klas is zelfs als goed beoordeeld. Alleen het aanbod in groep 1/2, de afstemming van de instructie op de verschillen tussen leerlingen en de effectmeting van de zorg zijn nog van onvoldoende kwaliteit. Door andere prioriteiten te stellen is de school tevens nog niet ver gevorderd met onderdelen van de kwaliteitszorg. Hieronder volgt een toelichting op dit oordeel.

Toelichting

Sterke punten

Goede resultaten

De Fabritiuschool heeft een leerlingenpopulatie met veel potentieel. Door middel van traditioneel en goed klassikaal onderwijs weet de school hoge eindopbrengsten te behalen. Ook de resultaten van de leerlingen gedurende hun schoolloopbaan zijn van voldoende niveau, zowel op cognitief vlak als sociaal-emotioneel.

Verbeteractiviteiten

De school kiest er bewust voor om het traditioneel klassikaal onderwijs te behouden. Binnen deze werkwijze heeft de school wel een aantal vernieuwingen willen aanbrengen. Deze vernieuwingen hebben onder andere betrekking op het vergroten van de eigen verantwoordelijkheid voor het eigen leerproces van leerlingen, differentiatie aanbrengen tijdens de instructie en de verwerking van de leerstof en de doorgaande leerlijn van groep 2 naar groep 3. Met name de eigen verantwoordelijkheid van leerlingen voor het leerproces heeft al voldoende vorm gekregen. Met behulp van keuzeborden en dagtaken leren de leerlingen zelf hun werk kiezen en plannen. Een volgende stap in deze ontwikkeling is leerlingen ook te laten reflecteren op hun zelfstandigheid en leerproces.

Prettig schoolklimaat

In de school heerst een plezierige sfeer. Deze sfeer wordt onder meer veroorzaakt door het pedagogisch klimaat dat de leerkrachten creëren. De leerkrachten en de leerlingen gaan op een zeer respectvolle manier met elkaar om. In de groepen heerst tegelijkertijd een taakgerichte werksfeer. Passend bij het traditioneel onderwijs dat de school voorstaat, geven de leerkrachten gestructureerd les en gebruiken zij de leertijd ook zeer efficiënt. De leerkrachten kunnen deze onderwijstijd nog beter inzetten als de ouders op beide locaties van de school bij aanvang van de schooldag de klassen op tijd verlaten hebben.

Verbeterpunten

Kwaliteitszorg vertraagd

Door de jarenlange goede opbrengsten van de school en de keuze van de school om voorrang te geven aan het werken aan een aantal vernieuwingen is het verklaarbaar dat de school niet ver gevorderd is met de uitvoering van een systeem van kwaliteitszorg. Hier komt bij dat het bevoegd gezag voor al haar scholen een kwaliteitshandboek heeft ontwikkeld, waarmee ook deze school het onderwijsleerproces binnenkort kan gaan evalueren.

Afstemming op de onderwijsbehoefte van de leerlingen

De Fabritiuschool heeft een aantal onderwijsvernieuwingen opgepakt. Deze onderwijsvernieuwingen sluiten nauw aan bij de verbeterpunten die de inspectie nog constateert. Als eerste betreft dit de doorgaande lijn van groep 1 tot en met 8. De school heeft voor groep 1/2 nog geen beredeneerd aanbod vastgelegd en in een planning gezet. Op deze wijze kan de inspectie geen doorgaande lijn naar groep 3 vaststellen. Het tweede punt betreft de afstemming van het onderwijs op de verschillen in ontwikkeling van leerlingen. Tijdens de lesobservaties zijn hier goede voorbeelden van gezien. Zo hebben de klassen een instructietafel en kent de school onder andere een 'Vooruitgroep', maar er is nog geen eenduidige lijn in alle groepen te zien. Gezien de keuze voor klassikaal onderwijs is het begrijpelijk dat leerkrachten het lastig vinden leerlingen 'los te laten'. Het past ook in deze lijn dat leerlingen de 'Vooruitgroep' mogen verlaten omdat 'ze het niet meer leuk vinden'.

Communicatie en borging

Het team zal haar visie op didactiek nu moeten doorvertalen naar de praktijk in de klas om een eenduidige manier van werken te realiseren. In de gesprekken daarover en door klassenconsultaties kunnen de leerkrachten (ge)bouw-overstijgend van elkaar leren. Andere manieren om een eenduidige manier van werken in de groepen te realiseren zijn het vasthouden van het onderwijskundig leiderschap door de beide directeuren en het vastleggen (borgen) van de afspraken die voortkomen uit de verbeteractiviteiten. En deze afspraken ook periodiek te controleren. De school heeft een lijst met afspraken. De inspectie oordeelt dat documenten die 'leven in de school' meer het effect van borging zullen hebben dan deze lijst. Ook kan de school meer werk maken van de communicatie met bijvoorbeeld ouders over de gerealiseerde kwaliteit. De Fabritiuschool heeft te maken met een populatie ouders die vertrouwen heeft in de school en daarom een passende afstandelijkheid aan de dag legt. Dit betekent dat de school de ouders meer zowel vooraf kan betrekken, als klankbord, als achteraf kan informeren bij de schoolontwikkeling.

Effecten van de zorg

Het team van leerkrachten en de intern begeleiders beschikken over een goed functionerend systeem van kwaliteitszorg, waardoor de zorg ook planmatig is. Tijdens het onderzoek heeft de inspectie maar één omissie kunnen constateren. Aan het eind van de uitvoering van de handelingsplannen voert de school een evaluatie uit. De uitkomsten uit deze evaluaties zijn nergens vastgelegd, noch in het handelingsplan zelf, noch in gespreksverslagen of in de notulen van de leerlingbesprekingen. De inspectie kan daarom niet vaststellen of de effecten van de zorg door de school worden nagegaan.

Effectief gebruik van de huisvesting

Het laatste verbeterpunt betreft de inrichting van de gebouwen. Gezien de wachtlijst voor deze school zijn de klassen zeer groot. De school heeft daardoor weinig ruimte in de klassen en daarbuiten. Om de weinige ruimte die er is effectief te gebruiken, kan de school alle materialen die niet (meer) nodig zijn voor het huidige onderwijs verwijderen. Op die wijze zal een rustiger beeld ontstaan, zeker voor leerlingen met concentratieproblemen.

Recente wetgeving

Sinds 2006 is er nieuwe wetgeving op het gebied van 'sociale veiligheid' en 'actief burgerschap en de sociale integratie'. Deze onderwerpen maken deel uit van het toezicht.

Sociale Veiligheid (indicator 1.7)

De Fabritiuschool heeft een veiligheidsplan dat zowel ingaat op de fysieke als de sociale veiligheid van de school. Het plan is mede gebaseerd op enquêtes uit 2005. Om het een vast onderdeel te laten zijn van de kwaliteitszorg zal het veiligheidsplan periodiek geëvalueerd moeten worden onder meer door het gebruikmaken van enquêtes naar het veiligheidsgevoel van zowel leerlingen als personeel.

Burgerschap en integratie (indicator 1.8)

De inspectie heeft de zorg voor de kwaliteit van het onderwijs voor bevordering van actief burgerschap en sociale integratie als voldoende beoordeeld. Wel constateert de inspectie dat

- de visie op burgerschap en integratie en de planmatige aanpak daarvan en
- de verantwoording van de visie en invulling van burgerschap en integratie en
- de evaluatie van de resultaten van het onderwijs gericht op burgerschap en integratie onvoldoende is uitgewerkt.

Met de school constateert de inspectie echter dat er weinig risico's zijn op het gebied van burgerschap.

4 VERVOLG VAN HET TOEZICHT

Bij dit PKO heeft de inspectie ook een onderzoek gedaan naar de naleving van een aantal wettelijke voorschriften. Dit onderzoek betrof de wettelijke voorschriften over de geplande onderwijstijd en over een door het bevoegd gezag vastgestelde schoolgids en schoolplan.

Op basis van dit onderzoek concludeert de inspectie dat de school aan deze wettelijke bepalingen voldoet.

De bevindingen van dit PKO leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement): De aangetroffen kwaliteit van het onderwijs op de school vraagt geen aanpassing van de reguliere onderzoeksplanning van de inspectie.